

**Dr. V. R. Godhaniya College
of Arts, Commerce, Home Science and
Information Technology for Girls,
Porbandar**

**अनुसनातड केन्द्रनो
अहेपाल**

PG Center of Commerce

From the Head of the PG Centre's Desk ...

શાંત સમુદ્ર ક્યારેય સારા નાવિકો તૈયાર કરી શકતો નથી. તેવી જ રીતે સંઘર્ષ વગરનું જીવન માણસને જીવતી લાશ જ બનાવી દે છે. પડકારો અને પ્રશ્નો જ માણસને સતત જીવંત રાખે છે. દુઃખ, તકલીફ, પીડા અને મુશ્કેલી જ મનુષ્યના જીવન ઘડતરમાં અનિવાર્ય બાબતો છે.

અધ્યક્ષ : પ્રા. ભરતસિંહ ડોડીયા

વાર્ષિક સામાન્ય અહેવાલ

સંસ્થાના પ્રમુખશ્રી, ડો. વિરમભાઈ ગોઢાણિયા, મેનજીંગ ટ્રસ્ટી, શ્રી અર્જુનભાઈ મોઢવાડીયા, કાર્યકારી ટ્રસ્ટી, શ્રી ભરતભાઈ વિસાણા અન્ય ટ્રસ્ટીગણ તેમજ સંસ્થાના પ્રિન્સિપાલ, શ્રી ડો. અનુપમ નાગર સર આ બધાના અથાગ પ્રયત્નોના આધારે સંસ્થાની મોરખીચ્છમાં અન્ય એક ખીચ્છું એમ. કોમ. (અંગ્રેજી માધ્યમ) ઉમેરાયું. ચાલુ વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬માં અંગ્રેજી માધ્યમની શરૂઆત થતા કુલ ૩૩ બહેનોએ પ્રથમ સેમેસ્ટરમાં પ્રવેશ મેળવેલ. અને તા. ૧૮-૦૬-૨૦૧૫ ને ગુરૂવારના રોજથી એમ. કોમ. સેન્ટરની શરૂઆત આદરણીય કાર્યકારી ટ્રસ્ટી, શ્રી ભરતભાઈ વિસાણા તથા સંસ્થાના પ્રિન્સિપાલ ડો. અનુપમ નાગર સાહેબના આશિર્વાચનથી કરવામાં આવેલ.

એડમીશન મેળવેલ બહેનોનું કુમકુમ-તિલકથી સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. અમને આનંદ થાય છે કે અમારા ટીમ-વર્કને વિદ્યાર્થીનીઓનો અભૂતપૂર્વ સપોર્ટ મળતા સૌની સહિયારી મહેનતને લઈને આ સંસ્થાના એમ.કોમ. સેમેસ્ટર-૧નું રીઝલ્ટ ખૂબ જ સારું આવ્યું. વિગતે જોઈએ તો ૩૩ વિદ્યાર્થીનીઓમાંથી ૨૪ વિદ્યાર્થીનીઓએ ૭૦ ટકા થી વધુ માર્ક (ડિસ્ટીકશન) મેળવેલ છે. જે આ સંસ્થા અને પોરબંદર જિલ્લા માટે ગૌરવની વાત છે. અને ખાસ કરીને વિદ્યાર્થીનીઓએ આ કામ કર્યું.

પ્રથમ ત્રણ ક્રમાંક મેળવનાર તેજસ્વીની વિદ્યાર્થીનીઓ

૧. કોટક બંસી ગીરીશકુમાર	૮૨.૮૦ %
૨. ગોરાણિયા ભારતીબેન સવદાસભાઈ	૮૨.૨૦ %
૩. સિંધલ દિલ્લા સરજુભાઈ	૮૧.૦૦ %

M. Com. Teaching Staff

Coordinator
Prof. Bharatsinh Dodiya

Principal
Dr. Anupam Nagar

Guest Faculty
Prof. Dr. H. B. Ghelani

Prof. Dr. Ila A. Thanki

Prof. Janki Kotecha

Prof. Kalpana Joshi

Administrative Office Staff

Mr. Rina Kodiyatar : Clerk

अभ्यास वर्तुण अंतर्गत प्रवृत्तियो Annual Report of Events

1. GURU PURNIMA (30-07-2015)

Guru Purnima Day was celebrated on 30th July, 2015 by our students..

An On-the-spot Elocution Competition was arranged in which 15 students took part.

Winners :
1. Kotak Bansi
2. Parmar Geeta
3. Motivaras Urvashi

The competition was organized and judged by Prof. Kalpanaben Joshi. She guided and inspired the students.

2. Business Quiz Competition (24-08-2015)

Business Quiz Competition was held on 24th August, 2015 under the department of commerce M. Com. in which questions related to various Indian & MNC Co. were asked to enhance the knowledge of the students. It was conducted by Prof. Kotecha Janki under kind guideline of Prof. Bharatsinh Dodiya and Coordinated by Shri Rinabhai Kodyatar. 20 Students took part in this competition.

Winning Team: Team A

Team Members :
1. Modhwadiya Pooja B.
2. Rathod Daxa J.
3. Parmar Manisha K.
4. Kotak Bansi G.
5. Ratneshwar Rucha P.

3. Teachers' Day (14-09-2015)

Teacher's day programme was inaugurated by Honourable Working Trustee Shri Bharatbhai Vishana. In the occasional speech, sir has encouraged the students for their good activities and specially the leadership with responsibilities. Eight Students participated as Teachers and Judges were, Dr. Illaben Thanki and Prof. Janki Kotecha. By competitive observation of full-day activities following students were selected in order as below,

1. Bansi G. Kotak
2. Rucha P. Ratneshwar
3. Pooja K. Acharya

4. One Day Seminar (21-09-2015):

Under the headship of Dr. Prashant Chawla (Syndicate Member of Saurashtra University) a one day Seminar was arranged in the Conference Room of our institute on 21st September, 2015 and 31 students participated in it. They have prepared very well and presented their Research Papers under the kind guideship of the Professors of their relevant subjects. Dr. Prashant Chawla said in his speech that "This is a very much valuable and well accepted modern technique for the enhancement of the students and such kind of activities at this remote area is

brand value of Dr. V. R. Godhaniya Institute.”

The seminar set up was as under...

Chair Person	: Dr. Prashant Chawla
Co-Chari Person	: Dr. Ilaben Thanki
Appreciators	: Dr. Anupam Nagar (Principal), Shri Bharat Visana Sir (Working Trustee)
Handling	: Prof. Kalpanaben Joshi
Guest Expert	: Dr. Hasmukh Ghelani
Coordinated by	: Prof. Bharatsinh Dodiya & Team of Staff Members
Student Support	: Shri Rinabhai Kodyatar

Through the analysis by Chair, Co-chair, Guest Expert and Subject Experts following students were considered as winners: Bansi Kotak, Niru Gauswami, Pooja Acharya, Rucha Ratneswar & Manisha Parmar, Nirali Thanki

5. IBPS Banking Exam Awareness Programme (05-07-2015)

The IBPS Banking Awareness Programme was held by CCPC of Dr. V. R. Godhaniya Mahila College in collaboration with Saurashtra Gramin Bank, Kuchhadi. Programme coordinator was Shri Kalpanaben Joshi. All the M.Com students took benefit of the Programme with Professor-in-charge Shri Bhartsinh Dodiya.

The experts were Deputy Manager Shri Sandip Tanna (From Rajkot), Shri Harsh P Joshi, Shri Jitesh Joshi, Shri Vijay Odedra and Shri Dudabhai Odedara. Experts had trained the students to crack the IBPS Clerk and Probessionary Officers' Exams. They delivered an exact guideline from the scratch, including the schedules, the syllabus, the references, the exam structure, and understanding the structure of the paper with cut-off marks and also trained the students about how to plan and target the goal, in IBPS Exam Pattern. There was a question hour also which allowed the student to clear their doubts. The feedback from the students was very much positive.

6. Educational Visit to Angle Broking – A well reputed National Level Private agency for Share Broking and Services. (15-10-2015)

Students of M. Com. (English Medium) Department took visit with Dr. Bharatsinh Dodiya and Dr. Hasmukh Ghelani at the Angle Broking – A well reputed National Level Private agency for Share Broking and Services. This visit was held with a purpose to provide theoretical and practically valuable information with reference to the topics in subject named “Operation of Stock Exchange” in M.Com. Sem I. The students found this visit very useful, because, they have got good information regarding Share Market, Terminals, Broking, Demet Accounts, Intra-day Trading etc. All these information were provided by the Branch Manager, Shri Pragneshbhai Pandya.

7. Achievement in District Level Student Seminar (05-03-2016)

A District Level One-day seminar on Comparative Studies was held by our institute in which one of our M.Com students named Ms. Kotak Bansi achieved First Rank

PHOTO GALLERY

M. Com. INAUGURATION

BANKING EXAM AWARENESS

15th AUGUST CELEBRATION

ONE-DAY SEMINAR

QUIZ COMPETITION

TEACHERS' DAY CELEBRATION

PG Centre of English

From the Head of the PG Centre's Desk ...

The P. G. Centre is not just two more years studying the same subjects in wider scope. It is about widening the perspectives. Let us look at the world and literature from a bioscope as well as microscopic view of things. You walk out with a wisdom, courage and patience that you earn from the very process of education. Best wishes for the students.

Dr. Sulabha Devpurkar
Head of the Department

Report of the year 2015-16

- Took charge formally as Professor -in -charge on 9-2-2015.
- 46 students took admission in P. G. sem-3.
- Deposited books to the central library of the college from P. G. library. (about 295) which were taken as a loan for P. G. Centre.
- Arranged a workshop on Comparative Literature. Dr. Kamal Mehta from the Department of English rendered his services as the resource person. 30/12/2015 (image): 22 students enrolled. Staff members, teachers took active part in the workshop. Sri Arjunbhai Modhwadia was the Chief guest, Dr. Nagar, Sri Bharatbhai Visana graced occasion and delivered speeches in the inaugural function. Certificates to participants were distributed.
- 45 students appeared in exam of sem-3.
- 45 students took admission in sem-4.
- Arranged guest lecture on ELT. Dr. Kalpesh Patel of RGT College delivered two lectures on the use of multimedia in teaching of Language. 9/2/2016. (Image)
- Two students, Nagma Bloch and Jalpa Odedara presented papers in Students' National Conference in the Department of English, Rajkot.
- Students presented a dance/song in the annual cultural programme of the College.

WORKSHOP

WORKSHOP

EXPERT LECTURE

ANNUAL PROGRAMME

BINITA MEHTA'S PERFORMANCE

ANNUAL PROGRAMME

**Dr. V. R. Godhaniya College
of Arts, Commerce, Home Science and
Information Technology for Girls,
Porbandar**

**सप्तधारा
रीपोर्ट**

YOGA, SPORTS DHARA

Sports Committee:

Co-coordinator: Prof. H. P. Kagathara

Members: Dr. Jayshreeben Parmar
Dr. Bhavnaben Masharu
Prof. B. R. Dodiya

Work Criteria:

1. To organize sports practice
2. To organize sports competition
3. To organize competition for Disabled Children
4. To take parts in various competitions
Inter College
Mahila Ramatosav
Khel Mahakumbh
Sapta-Dhara sports
Open Porbandar Level
5. To organize Karate/Yogasana Camp
6. To organize Sports Day event

INTERNATIONAL YOGA DAY

Inter College Competition Table Tennis

Date: 02/08/2015 Place: Jamnagar

1. Rathod Neha Dharmendrabhai

Chess

Date: 05/08/2015 Place: Rajkot

1. Khunti Maya Arbham
2. Odedara Mansi Viram

1. Joshi Bhadra D.	7. Odedara Meena A.
2. Parmar Payal A.	8. Modhvadiya Kirti K.
3. Karavadara Dipu M.	9. Makavana Maya H.
4. Kadachha Avani N.	10. Odedara Shanti B.
5. Parmar Santok N.	11. Khandhar Vibhu K.
6. Khunti Asha R.	12. Joshi Devanji A.

Handball

Date: 24/08/2015 & 25/09/2015 Place: Rajkot

1. Karavadra Dipu M.	6. Makavana Maya H.
2. Gareja Neeta P.	7. Parmar Payal A.
3. Modhvadiya Pooja B.	8. Odedara Meena A.
4. Goraniya Sangita M.	9. Odedara Pooja B.
5. Modhvadiya Kirti K.	10. Keshvala Priti K.

Note: (1) Team Reached up to Semifinal and (2) Gareja Neeta P. were selected for National

Volleyball

Date: 15/09/2015 Place: Rajkot

1.Karavadara Dipu M.	7.Odedara Bharti J.
2.Odedara Madhu J.	8.Karavadara Nisha R.
3.Bapodara Leena V.	9.Odedara Pooja B.
4.Kadachha Avani L.	10.Parmar Payal A.
5.Odedara Krishan P.	11.Modhavadiya Vanita K.
6.Khunti Asha R.	12. Odedara Divya L.

Note: Team reached Quarter Final

Kho-Kho

Date: 23/09/2015 Place: Jetpur

1.Odedara Mansi V.	7.Jadeja Rina V.
2.Odedara Nisha J.	8.Baleja Shraddha J.
3.Kuchhadiya Bhavika D.	9.Karena Ankita J.
4.Ranavaya Usha V.	10.Modedara Manisha J.
5.Modedara Shital J.	11.Parmar Sejal R.
6.Gagaliya Krupa P.	12. Solanki Harshida V.

Note: (1) Odedara Mansi V. and (2) Odedara Nisha J.

The above girls were selected for National Competition and Team became Uni. Runners up.

Softball

Date: 02/10/2015 Place: Rajkot

1.Modhavadiya Pooja B.	8.Keshwala Jaya P.
2.Vairagyapanthi Arti K.	9.Odedara Pooja B.
3.Gareja Neeta P.	10.Odedara Madhu J.
4.Karavadara Dipu M.	11.Modhavadiya Vanita K.
5.Makavana Maya H.	12.Kadachha Avani L.
6.Khunti Asha R.	13. Modhavadiya Vibhuti S.
7.Odedara Meena H.	

Note: Modhavadiya Pooja B. was selected for National Level Comp.

Cricket

Date: 01/12/2015 Place: Rajkot

1.Modhavadiya Pooja B.	7.Gareja Neeta P.
2.Odedara Meena A.	8.Makavana Maya H.
3.Karavadara Dipu M.	9.Odedara Lilu R.
4.Khunti Asha R.	10.Solanki Dhara M.
5.Vairagyapanthi Arti K.	11.Dharsenda Mali D.
6.Lodhari Doli M.	12. Modhavadiya Vanita K.

Note: (1) Modhavadiya Pooja B., (2) Odedara Meena A. & (3) Karavadara Dipu M.

Three girls were selected for National Comp. which was held at Mumbai.

Athletics Date: 04/12/2015 Place: Rajkot

1.Khunti Asha R.	2.Gareja Nita P.	3.Odedara Mansi V.
4.Karena Ankita J.	5. Odedara Shital V.	

SPORTS COMPETITION ORGANISED BY OTHER BODIES

1. Maher Supreme Council:

- Karavadara Dipu Masari (T. Y. B. A.)
 2nd – Shot-put 3rd – Javelin throw
- Odedara Pragna Rajabhai (S. Y. B. Com.)
 3rd – 1500 Mts Running
- Khunti Asha Rambhai (F. Y. B. A.)
 1st - Long Jump 2nd – Javelin Throw
- Keshvala Anju Viram (S. Y. B. Com.)
 3rd – 1500 Mts Running

2. Mahila Ramtotsav:

Our team become champion in District Level Tournament and participated at state level

Khelmahakumbh

1. Kho-Kho:

Team became Champion in District Level Competition and participated at State Level Competition at Vadhavan.

2. Volleyball:

One team became Champion and one team came runners-up at District Level Competition and participated at the State Level Competition at Anand.

3. Kabaddi:

Our team became Runners-up at District Level Competition and participated in State Level Competition at Surat.

4. Handball:

Our one team become Champion in District Level Competition and participated in State Level competition at Banaskantha.

5. Chess:

Khunti Maya Harbhambhai (SYBCom English Medium) became Champion in District Level Completion and participated at State Level Competition at Ahmedabad.

6. Athletics:

Khunti Asha Rambhai (FYBA) and Karavadara Dipu Arshibhai (TYBA) became champion in District Competition and participated in State Level Competition at Godhara.

SPORTS ACTIVITIES

Yoga Day

Date: 21/06/2015

Place: Dr. V. R. Godhaniya

Mahila College, Porbandar.

Experts: 1. Khunti Jivabhai and

Activities done by College

- Film show

- Practice Yoga for one week

- Participated in Yoga Day at Chopati ground

- Organized Yoga Day on 21/06/2015

Art of Living

Date: 27/07/2015 to 29/07/2015

Place: Central Hall, Dr. V. R. Godhaniya Mahila College, Porbandar

Experts: Mr. Nikunj

Total Participant student: 400

Rifle Shooting Training

Date: 01/08/2015

Place: Police Parade Ground

Organised by: Department of Police

Total Participant student: 250

Karate Demonstration

Date: 18/07/2015

Organized by : Traffic Police

Porbandar

Experts: Ketan Kotiya and team

RANG-KALA KAUSHALYA DHARA - FINE ARTS SOCIETY

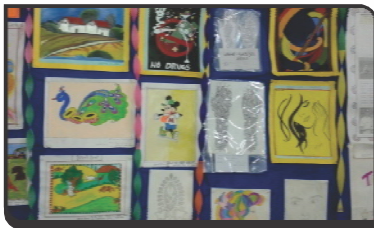
Convener : Dr. Smita H. Acharya (Department of Home science)

EVENT	DATE	STUDENT	Co-ordinators
WORLD YOGA CELEBRATION	20 /6/2015	75 TO 100	DR. SMITA H. ACHARYA
WORLD YOGA CELEBRATION POSTER	21 /6 /2015	50	DR. SMITA H. ACHARYA
SOFT TOYS DEMONSTRATION	27 /6/2015	150	MISS BADAVA TARUNA /SONIGRA ASWINI
LECTURE- ART OF LIVING	04/7/2015	200	SHREE VIYAYBHAI BHATT
DEMONSTRATION OF CLAY ART	11/7/2015	200	MISS SONIGRA ASWINI & BADAVA TARUNA
DEMONTRATION OF KROSYO WORK	25/7/2015	250	SHREE GORTELA DHARABEN
PRESANTATION - KROSYO WORK	25/7/2015	250	SHREE GORTELA DHARABEN
SOFT TOYS –SHORT TERM COURSE & EXHIBITION	29/7/2015 TO	30	MISS SONIGRA ASWINI & BADAVA TARUNA
VAN MAHOTSAV DRAWING COMPETITION & EXHIBITION	1/8/2015	10	SHREE KALPANA BEN JOSHI SHREE MUKULBHAI GANDHI
CLAY ART PRESENTATION	1/8/2015	200	MISS SONIGRA ASWINI & BADAVA TARUNA
ARABIC MAHENDI COMPETITION 1. Asma U. TY.B.COM 2. Oodendara Bhavisha S.Y.B.COM & Malchandani Nisha S.Y.B.A	1/8/2015	13	SHREE SIVANI SHABINABEN
RELIANCE INDUSTRIES DRAWING COMPETITION JAMNAGAR	4/8/2015	04	SHREE SIVANI SHABINA BEN
RAKHI COMPETITION 1. Poria Divya D. S.Y.B.COM 2. Thanki Tejal P. S.Y.B.COM	21/8/2015	03	SHREE SIVANI SHABINA BEN
INFORMATION OF ELEMENTRY & ENTERMEDIATE DRAWING EXAM	29 /8/2015	150	DR. KESWALA BHAVANBEN & DR.ACHARYA SMITABEN
DRAWING DESIGN PRINT WORKSHOP	13/9/2015	150	DR. KESWALA BHAVANA BEN &
INFORMATION OF ELEMENTRY & ENTERMEDIATE DRAWING EXAM	24/9/2015	200	DR. KESWALA BHAVANA BEN & DR.ACHARYA SMITA

YUVA MATDAR CELEBRATION DAY COMPETITION PERSONAL	24/9/2015 TO 20/10 2015	10	DR. KESWALA BHAVANA BEN & DR.ACHARYA SMITA BEN
HANDKERCHIEF -STITCH	27/9/2015	200	SHREE DAVADA HETAL BEN
GARBA DECORATION COMPITITION 1. Dhokia Vrunda F.Y.B.COM 2. Chouhan PriyAnka J.F.Y.BSC 3. Jagtiya Saroj K. F.Y.B.A	17/10/2015	05	SHREE VARSHA BEN JOSHI & SUHAGINI BEN GORASIA
ARTI DECORATION COMPETITION 1. Jungi Bhumi S F.Y.B.COM 2. Jungi poonam H.S.Y. B.A 3. Vara Heena P.F.Y.BSC HOME.	17/10/2015	06	SHREE VARSHA BEN JOSHI SUHAGINI BEN GORASIA
Yuva voters Related Drawing Competition	31/10/2015	04	DR. KESWALA BHAVANA BEN& DR.ACHARYA SMITA
N.G.O RELATED DRAWING COMPETITION COUNSELLING (Ramakrishna Missionn) At. PORBANDAR	31/10/2015	05	DR. KESWALA BHAVANA BEN& DR.ACHARYA SMITA BEN DR.SHULBHABEN DEVPURKAR.
R ANGOLI COMPETITION (Single Student) 1. Bhanshali Ketki P. F.Y.BCOM 2. Mulchanchani Neesa T.S.Y.B.A	12/12/2015	17	SHREE SINGRAKHIYA BHARTI. K DR. SANGITABEN PAREKH
R ANGOLI COMPETITION (Group) 1. Salet Chandni S. F.Y.BCOM 2. Motivarsh Pooja M. S.Y.B.A	12/12/2015	17	SHREE SINGRAKHIYA BHARTI. K DR. SANGITABEN PAREKH
ON THE SPOT DRAWING WORKSHOP	23/12/2015	150	DR.ACHARYA SMITABEN
DRAWING COMPETITION At.(Ramakrishna Mission) PORBANDAR	27/12/2015	05	DR. KESWALA BHAVANA BEN & DR.ACHARYA SMITA BEN DR, SULBHA BEN DEVPURKAR
MAHENDI SEMINAR (Sapna Bauty Parlour)	15/01/2016	90	RESHMA BEN NAYAK

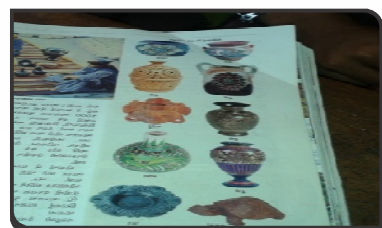
FINE-ART DEMONSTRATION

FINE-ART DEMONSTRATION

HAND-WORK DEMONSTRATION

SAPTADHARA EXHIBITION

DRAWING-COMPETITION

KNITTING DEMONSTRATION

TEDDY-BEAR EXHIBITION

EXPERT-SESSION: VIJAY BHATT

RAKHI COMPETITION

EXPERT-SESSION: VIJAY BHATT

EXPERT-SESSION: VIJAY BHATT

ON THE SPOT DRAWING COMPETITION

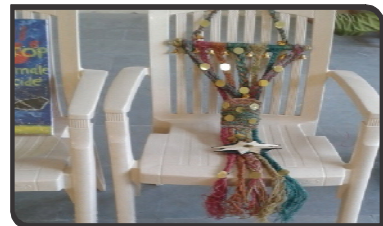
KNITTING PPT SESSION

CLAY-ART PPT SESSION

SHOW-PIECE AND PAINTING ARTEFACTS

SHOW-PIECE AND PAINTING ARTEFACTS

PRINTING-WORK DEMONSTRATION

ON THE SPOT DRAWING COMPETITION

KNOWLEDGE SOCIETY : REPORT OF GYAN DHARA

Report of Gyana Dhara: DR. SULABHA DEVPURKAR

- Regular activities, reading, asking general knowledge questions, talking about special events, days. Arranging lectures.
- Information about Red Cross Society by Sri Ketan Shah.
- Quiz competition, elocution on Swami Vivekananda birth anniversary.
- Essay competition on Cleanliness Drive, arranged by Rotary Club Gyana Dhara took initiatives and sent 8 entries.
- Dhara Exhibition
- Vasant Panchami. Celebration by Saraswati Pooja and Chanting of mantras. Report of Swami Vivekananda Kendra (College)
Dr. Sulabha Devpurkar, Dr. Kirti Jani, Prof. Gita Unadkat
- Students collected some money and distributed chocolates, biscuits to pupils of Ramba School Porbandar.
- Information, books about Swami Vivekananda during Dhara and free time.
- Elocution on Swami Vivekananda's Chicago lectures, Sister Nivedita.
- Entries sent to competitions arranged by Ramkrishna Mission, Porbandar. Gadher Bhavisha stood first in exam, Dimple, Bamaniya, Niyati Dalal (Essay) secured places in open Porbandar competitions. 6 girls cleared exam.

MUSIC-DANCE SOCIETY: PROF. SUHAGINI GARASIA गीत-संगीत-नृत्य धारा अंतर्गत थयेली प्रवृत्तियो (वर्ष १५-१६)

क्रम	प्रवृत्तियोनी विगत	तारीख	विद्यार्थीओ	यिजेता
१.	देशभक्ति गीत स्पर्धा	३-७-१५	१४	प्रथम : शीगरभीया संगीता (बी. कोम. सेम-५) द्वितीय: पडियार अमी (बी. कोम. सेम-४) तृतीय : टेवडिया डोरम (बी. कोम. सेम-४)
६.	शीघ्र अंताक्षरी	५-८-१५	१५	प्रथम : तैरेया पूम (बी. कोम. सेम-४) द्वितीय: पुरोहित धारा (बी. कोम. सेम-४) नामणिया हेतल (बी. कोम. सेम-४) लाल सपना (बी. कोम. सेम-४) ओडेटरा राए (बी. कोम. सेम-४) ठाला धला (बी. कोम. सेम-५)
३.	शीघ्रगीत स्पर्धा	४-९-१५	११	प्रथम : साटिया किरण (बी. अ. सेम-५) द्वितीय: परमार संतोड (बी. अ. सेम-५) तृतीय : पडियार अमी (बी. कोम. सेम-४)
४.	कवीड स्पर्धा	१७-१-१५	१०	प्रथम : शीगरभीया संगीता (बी. कोम. सेम-५) द्वितीय: कोटिया दिव्या तृतीय : परमार संतोड
२.	डान्स स्पर्धा	७-१-१५	४	प्रथम : ओडेटरा आरती (बी. अ. सेम-५) तृतीय : हकरार निधि
५.	ऐकपात्रीय अभिनय	४-२-१५	१	ओडेटर मनिषा (बी. अ. सेम-४)

Natya Dhara

DATE	EVENT/ACTIVITY	STUDENTS
23/6/2015	Introduction: Shree Chetanbhai Dave	300
23/6/2015	Short Performance: 'Satsang' Hirali, Bhavna, Raji, Dhara, Ridhdhi, Arti,	
23/6/2015	Songs: Purvi, Sheetal	
7/7/2015	Performances: Short Drama: Group-1 "Chokkhku Man" Urmila, Priyanka, Falguni, Ila	260
7/7/2015	Short Drama: Group-2 "Ghar Ni Vat Chhe, Koi ne Kaheta Nahi" Sheetal, Sida Arti, Bathiya Manasi	
7/7/2015	Short Drama: Krupa Charadava	
21/7/2015	Gujarati Drama: (on screen by overhead projector) "Bae Mari Boundary" (part-1)	300
11/8/2015	Short Drama-1 'Mann Ni Maya' Urmila, Ila, Varsha, Pooja, Priyanka	300
11/8/2015	Reading of a Drama: (Hindi) 'Andheri Nagari Gandu Raja' Reading by: Vaishali	
1/9/2015	'What's Difference' Stage Activity Winners: (1) Nandha Hena (2) Girach Shamshad (3)Charadava Krupa	300
29/9/2015	Stage Activity: "Humming"	300
15/12/2015	Gujarati Songs: (1)Urvashi (2) Jayashri (3) Avani (4) Sheetal (5) Santok (6) Purvi (7) Meera	300
29/12/2015	Competition: 'I can speak' 22 participants, 7 winners (1)Komal (2) Shital (3) Chandani (4) Aarti (5)Heli (6) Saroj (7) Vaishali	300
9/2/2015	Guest from Coast Guard: Shri Gurjer Saheb, Shri Nitish Malik	300

STAGE ACTIVITY: THE DIFFERENCE

CHOKKHU MAN PERFORMANCE

GHAR-NI-VAAT PERFORMANCE

DRAMA READING SESSION

MAN KI MAYA PERFORMANCE

CHETAN DAVE'S LECTURE

**Dr. V. R. Godhaniya College
of Arts, Commerce, Home Science and
Information Technology for Girls,
Porbandar**

**अभिव्यक्तिना
हस्ताक्षर**

डॉ. भीमराव आम्बेडकर और राष्ट्रीयता
लेखन एवं प्रस्तुति : डॉ. एम. एन. वाघेला, सह-संपादक : 'संगथ'
अध्यक्ष : हिन्दी विभाग
डॉ. विरमभाई राजाभाई गोढाणीया महिला महाविद्यालय पोरबंदर ।

फ्रान्स के राजा लुई सोलहवें के भागने पर यह कहा जाना कि - “राजा भाग गया तो भाग जाने दे, फ्रांसीसी राष्ट्र तो विद्यमान है” निश्चित ही इस बात का परिचायक है कि राजनीतिक संगठन का वास्तविक आधार राजा न होकर राष्ट्रीय एकता है, और किसी व्यक्ति समूह को राजनीतिक एकता में बांधने के लिए राष्ट्रवादी प्रवृत्ति की आवश्यकता है, न कि किसी राजा के प्रति भक्तिभाव की। डॉ. अम्बेडकर भी राष्ट्रवाद के अतिवादी दृष्टिकोण से सहमत नहीं थे। उन्होंने ने सुधारवादियों के उस प्रयास की निन्दा की जिसके द्वारा वे राष्ट्रवाद को हिन्दू धर्म या इस्लाम के साथ जोड़ना चाहते थे। उनका विचार था कि राष्ट्रवाद की धारणा को लोगों की सामाजिक एवं राजनैतिक, आर्थिक एवं नैतिक प्रगति से जोड़ा जाये। यह आवश्यक भी था कि लोग अपनी राजनैतिक शक्तियों को समाज के उपेक्षित वर्गों के उत्थान हेतु निर्देशित करें। अतः डॉ. अम्बेडकर ने राष्ट्रवाद की विचारधारा को सभी वर्गों के सामाजिक एवं आर्थिक विकास के हित में प्रयोग पर बल दिया ताकि सभी पीड़ित, शोषित एवं पिछड़े लोगों को समान अवसर प्राप्त हो सके। “उनके दृष्टिकोण में एक राष्ट्रवादी के लिए निर्धन जन-समुदाय प्रेरणा का स्रोत होना चाहिए। किसी समाज में, लोगों की दयनीय स्थितियों तथा अमानुषिक व्यवहारों के रूपों की उपेक्षा करना, निश्चित रूप से राष्ट्रवाद का निषेध है।” आज समाज का हर आदमी यह देख रहा है कि हमारे देश की आजादी मात्र कहने की आजादी है। वह पूँजीपतियों के लिये आजादी और गरीबों के लिये दमन का तंत्र है। देश में लोकतंत्र, संविधान और कानून सब धनवानों के लिये ही है और इनसे मात्र उन्हीं के हितों की हिफाजत हो रही है।

डॉ. अम्बेडकर को लन्दन में होने वाले गोलमेज सम्मेलन में शामिल होने के लिए रवाना होने के अवसर पर हजारों लोगों ने २ अक्टूबर, १९३० को बम्बई में एक भारी सभा में उनको विदाई दी। उन्होंने ने अपने भाषण में घोषणा की : “मैं दलितों की समस्याएं पेश करने के साथ-साथ देश की आजादी का भी पुरजोर समर्थन करूंगा।” वे मानते थे कि आजादी यदि भारत को एक संयुक्त राष्ट्र बनाने का आदर्श सामने है तो इस आदर्श की पूर्ति देश में स्वराज कायम करके ही हो सकती है। यदि लटविया, लीथुआनिया, चेकोस्लोवाकिया, इस्टोनिया, हंगेरी और रोमानिया जैसे देशों, जिनमें नस्ल, मज़हब, भाषा और संस्कृति अलग-अलग हैं, संयुक्त रूप से स्वराज कायम है तो भारत को स्वराज का अधिकार क्यों नहीं ?

डॉ. आम्बेडकर वैयक्तिक स्वतन्त्रता के कट्टर समर्थक थे। ‘स्टेट्स एण्ड मॉयनॉरिटीज’ (१९७०) पृष्ठ : १, पर लिखित है कि - “प्रत्येक व्यक्ति को भाषण, धर्म, पेशा, शिक्षा तथा आनन्द प्राप्त की स्वतन्त्रता होनी चाहिए। ऐसा तभी संभव हो सकता है जब पीड़ित वर्गों के ऊपर सामाजिक तथा राजनैतिक बन्धनों को हटाकर, उन्हें प्रगति के समान अवसर प्रदान किये जायें।” बाबा साहेब ने अपनी स्वतन्त्रता की धारणा को सामाजिक तथा आर्थिक जनतंत्र तथा न्याय के साथ जोड़ा। डॉ. अम्बेडकर विचार एवं अभिव्यक्ति की स्वतंत्रता ही नहीं चाहते थे, बल्कि स्वतंत्र धंधे, रहन-सहन एवं यात्रा की स्वतन्त्रता भी चाहते थे। वह धार्मिक स्वतन्त्रता के भी पक्के समर्थक थे और व्यवस्था तथा नैतिकता की सीमा के अन्तर्गत, धर्म के प्रचार-प्रसार तथा धर्म-परिवर्तन की स्वतन्त्रता के भी समर्थक थे। वे निर्भयता पूर्वक कहते थे - ‘मैं एक सैनिक का पुत्र हूँ, मेदान में से भागकर नहीं जा सकता।’

डॉ. आम्बेडकर निःसंदेह उंचे कद के बुद्धिजीवी थे। उन्हें देश की आजादी के विरुद्ध खलनायक सिद्ध करने की कोशिशें या तो निहित स्वार्थों के कारण हैं अथवा निष्कर्ष निकालने की हड़बड़ी के कारण। देशभक्ति के मामलों में उन्होंने ने कहा था कि - “मैंने एक पल भी देशहित के अलावा किसी बात पर विचार नहीं किया। गोलमेज परिषद् में भी देश-प्रेम के मामले में मैं महात्मा गांधी से भी सौ मील आगे चलता था।” इसी प्रकार बाबा साहेब ने पाकिस्तान और मुस्लिम लीग को दिये सुझावों को भी नजर अन्दाज नहीं किया जा सकता। काश्मीर से भाषा तक के सवालों पर

उनकी भावना, उनके विचार राष्ट्रीय एकता और देशभक्ति के परिचायक है। उनका दृढ़ मानना था कि “प्रजातन्त्र के लिए भाषा पर आधारित प्रदेश रचना आवश्यक है, लेकिन प्रादेशिक भाषा को राष्ट्रीय भाषा नहीं बनने देना चाहिए। नहीं तो प्रादेशिक राष्ट्रवाद पैदा होने की संभावना है।” उनके व्यक्तित्व में निडरता, निर्भीकता, दृढ़ता के साथ एक तरह की आवेगशीलता भी थी। उनके मनोबल और आत्मबल आगे गांधी तक ठहर नहीं पाते थे। गोलमेजी परिषद् के दौरान उनकी स्पष्टवादिता का दर्शन हमें जो उन्होंने ने खासतौर पर गांधीजी की ओर इशारा करते हुए कहा था - “आप कहते हैं ये मेरी मातृभूमि है, लेकिन मैं फिर कहता हूँ मेरी मातृभूमि नहीं है। जिस किसी अस्पृश्य व्यक्ति को तनिक भी स्वाभिमान है, जिसमें इन्सानियत जाग उठी है, वह उस देश को कभी नहीं कहेगा कि यह मेरा देश है, जिस देश में उसे कुत्ते, बिल्ली जैसी जिंदगी जीना भी नसीब न होता हो या जिसके हिस्से में उतनी भी सहानुभूति नहीं आती जो जानवरों को मिल पाती है। आप बारदोली के जिन किसानों के लिए आकाश-पाताल एक कर रहे हैं वे किसान अस्पृश्यों पर कितना जुल्म ढा रहे हैं, इस पर क्या आपने कभी गौर किया? हमारी चीख पुकार सुनकर आपके कानों पर जूं तक नहीं रेंगती। आपके राष्ट्रवादी कहलाने वाले समाचार पत्रों में हमारी खबरें छापने के लिए जरूरी टाइप नहीं हैं।” यह उनका स्पष्ट कहना था कि “स्वतन्त्रता और जनता के अधिकार सरकार के टिकाउपन से अधिक मूल्यवान हैं” बाबा साहेब ने भारत के संविधान में मानवाधिकारों के संरक्षण को लेकर उन सभी प्रावधानों को मान्यता दी है, जो संयुक्त राष्ट्र संघ के चार्टर में अंकित हैं। साथ ही अपनी कुछ विशेष सामाजिक परिस्थितियों के अनुसार शताब्दियों से शोषित-पीड़ित दुर्बल जातियों के उत्थान तथा समान सामाजिक स्तर बनने तक उन्हें अतिरिक्त सुविधाएँ भी दी हैं। संविधान की भूमिका में कहा गया है कि हम भारत के लोग भारतवर्ष को एक सम्पूर्ण प्रभुत्वसंपन्न समाजवादी लोकतांत्रिक गणराज्य बनाने के लिये और उसके समस्त नागरिकों को समस्त सामाजिक, नागरिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अधिकार, न्याय, विचारों की स्वतन्त्रता, अभिव्यक्ति की स्वतन्त्रता, आस्था, धर्म तथा उपासना आदि की स्वतन्त्रता, प्रतिष्ठा तथा अवसरों की समानता प्राप्त कराने के लिए और लसके साथ ही व्यक्ति की गरिमा, राष्ट्र की एकता एवं अखंडता सुनिश्चित करने के लिये दृढ़ संकल्प होकर इस संविधान को अंगिकृत एवं आत्मार्पित करते हैं।

डॉ. अम्बेडकर को केवल दलित नेता मानकर चलना या उन्हें दलित नेता के रूप में ही सीमित रखना उनकी राष्ट्रीय व अंतरराष्ट्रीय अस्मिता पर संदेहात्मक दृष्टिकोण का परिचय देने के बराबर है। वे उन राष्ट्रविभूतियों में से एक थे जो अपने कार्य और चिंतन से न केवल भारत को बल्कि दुनिया भर के सदियों से प्रताड़ित मनुष्य को अपने होने का अहसास कराते हैं और उसे अपने अधिकारों से परिचित कराके अस्मितायुक्त जीवन जीने का संदेश देते हैं। वे एक ऐसे विद्यापुरुष थे, जिसे कोलम्बिया विश्वविद्यालय ने विश्व का सर्वश्रेष्ठ विद्यार्थी घोषित किया। प्रज्ञापुरुष डॉ. अम्बेडकर की ज्ञान पिपासु प्रकृति ने ही उन्हें जीवनपर्यन्त अपनी अध्ययनशीलता के प्रति प्रतिबद्ध बनाये रखा। अपने समय की सर्वश्रेष्ठ बेरिस्टर की डिग्री प्राप्त करने वाले डॉ. अम्बेडकर ने देश-विदेश की उत्तम से उत्तमोत्तम किताबों का गहन से गहनतम अभ्यास किया। वे उन राष्ट्रपुरुषों में थे जिन्होंने भारत के खंडित बृहद समाज को अपनी भारतीयता का अहसास करवाते हुए यह घोषणा कि - “हम प्रथम भारतीय हैं, अंत में भी भारतीय ही हैं।”

અતિથિની અભિવ્યક્તિ
ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી ગાંધીનગર દ્વારા યોજાયેલ : કાવ્યસત્રના
સંચાલક અને કવિ : પ્રાધ્યાપક શ્રી સ્નેહલ જોશીની બે કૃતિ

ગઝલ

થોડી થોડી તમને પણ આ મીઠી મુંઝવણ છે કે નહિ?
મારા જેમ જ હાલક ડોલક હેયું એ પણ છે કે નહિ?

વાત સમજમાં આવે મારી એવી સમઝણ છે કે નહિ?
રસઝરતી-છલકાતી આ ગઝલોનું વળગણ છે કે નહિ?

તારી મારી વચ્ચે ભીનું ભીનું સગપણ છે કે નહિ?
તારી આંખે સપનાઓના લીલા તોરણ છે કે નહિ?

તારો ચહેરો ભોળા ભાવે સ્મિત કરી નિરખે છે તું,
છાનું છપનું તને નિરખતું લુચ્ચું દર્પણ છે કે નહિ?

તારા સ્મરણો, ખ્યાલો તારા, તારી વાતો, તું ને તું:
મેલી પિધા જેવું કોઈ કામણ-ટુંમણ છે કે નહિ?

હોય પ્રતિક્ષા સ્વાસે-સ્વાસે આંખોના ઊંડાણથી,
તેથી સ્નેહ નમેલી તારી ભીની પાંપણ છે કે નહિ?

લાખ પ્રયત્નો કરવાથી ના પામી શક્યો હું કદી તને,
મારું દુઃખ આ એક જ છે ને એનું નિવારણ છે કે નહિ?

કૃષિકારનો અંતરભાવ (ગીત)

મેઘ! શુકનજી થઈ આવો
અમરતભીની ઘેન ઘટાથી
ઘરતીના આ જીવ-જીવમાં,
જીવનજી થઈ આવો.

ખૂલા આભથી વરસે પાણી
હેંચે ટાઢક થાતી,
સોડમ યાસેયાસ ફોરતી
મહેકંતસ-મદમાતી!

ખેતરના ખૂણેખૂણામાં
બુંદ બુંદ વરસાવી વ્હાલા,
રતનજી થઈ આવો!

લચકેલા આ મોલ-મોલ પર
જાણે શમણાં બેઠાં!
ઊભડક ઊંચા સ્વાસ હાંશ લઈ
હવે ઊતર્યા હેઠા.

ઊભા કંકુ-ચંદન લઈને
અમે પોંખવા ભર્યા ભીતરે,
કિશનજી થઈ આવો.
મેઘ! શુકનજી થઈ આવો.

ક્ષણભર!

છે આ માનવનું જીવન ક્ષણભર?
નથી આ જગતનો અસ્ત ક્ષણભર?

છે જીવનમાં જ જાળ અવળ-સવળ,
તું હે મનુજ થઈ જા મસ્ત ક્ષણભર!

પિયારે છે માણસ ક્યાં એટલુંચે?
એ છે કર્મફળ ત્રસ્ત ક્ષણભર!

ક્યારે ઘરીશ તું સુખના એ બીજને?
ક્યારે થઈશ તું તેજ પ્રાપ્ત ક્ષણભર!

ભોગવે માણસ સુખ-દુઃખના ફૂલ-કંટક,
ન શાસન નિયતિનું અનસ્ત ક્ષણભર!

સંપાદન : મોતીવારસ ટ્વીન્કલ કે.
લેખક : પ્રા. કમલેશ ગોહેલ
બી.એ. સેમ-૪ ગુજરાતી

રસ્તો સફળતાનો

મન મોહી જાય છે
વ્યક્તિની સફળતા જોઈને,
સફળતા પાછળની પીડા
ક્યાં કોઈએ જોઈ છે !
નાનકડી કળીને પણ
ખૂબ સહન કરવું પડે છે
ખીલતા પહેલાં.
પંખીને પણ હોંસલો રાખવો પડે છે
આ વિશાળ ગગનમાં
ઉડતાં પહેલાં.
કુદરતનો નિયમ છે
પરિવર્તનરૂપી થપાટ મારવાનો
માત્ર હિંમતથી જ
શોધી શકાય છે રસ્તો સફળતાનો.

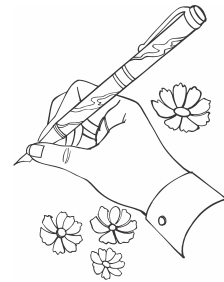
ચરાડવા કૃપા
બી.કોમ. સેમ-૪
અંગ્રેજી માધ્યમ

દીકરી બીનુ શું લખું?

દીકરી તારા સૌભાગ્યનું કંકુ આજ ઘોળીને લાવ્યો છું.
પિઠાતાએ લખ્યું હતું તે સરનામું શોધી લાવ્યો છું.
તું છે અમારા કાળજાનો કટકો, વેગળી કરી નથી ક્યારેય
તારી-અમારી જુદાઈનું કોઈને વચન દઈને આવ્યો છું.

દીકરી તારું પાનેતર આજ ખરીદીને લાવ્યો છું.
અમારું દર્પણ તૂં જ છે એવો અરિસો લાવ્યો છું.
પરાયા પોતાના લાગે, શોભાવજે બંને ફૂળને તુ.
લૂછી નાખ આંસુ દીકરી ખૂશીનો અવસર લાવ્યો છું.
મારી લાડલી પારસમણી માટે રણઝણ ઝાંઝર લાવ્યો છું.
હૃદય મારું રડે છે પણ મુખ પર સ્મીત લાવ્યો છું.
પહાડ જેવો બાપ પણ રડી પડે છે દીકરીની પિઠાયથી
આંગણું અમારું સુને થશે હું પિવશ બનીને આવ્યો છું.

પિઠાય કરી દીકરીની પછી છાનું છાનું ખૂબ રડવું છે.
કંઈક ખોવાયું છે મારું, હૃદયના આંગણાંમાં શોધી રહ્યો છું.
સ્મરણોમાં પાછી આવી લ્યો પાપા હું આવી ગઈ છું.
કેમ નથી માનતું મન, હું જ મનને વળાવીને આવ્યો છું.

મુલચંદાણી નિશા ટી.
બી.એ. સેમ-૪ ગુજરાતી

ગઝલ

આવનારી સો ખુશીની વાત કરીએ
એક નવી શરૂઆતની શરૂઆત કરીએ

હર વખત શું માત થાવું દુઃખોથી
ચાલ આ વખતે દુઃખોને માત કરીએ

બહારથી દેખાય જેવી સુંદર આ જાત
દોસ્ત અંદરથી એવી જાત કરીએ

ઘર નગર આખું હરિયાળું કરીએ
જે મળ્યું તેને સૌથી સવાયું કરીએ

આવનારી સો ખુશીની વાત કરીએ
એક નવી શરૂઆતની શરૂઆત કરીએ

દવે તૃષિતા ડી.
ગોઢાણિયા મહિલા કોલેજ
પોરબંદર

મંઝિલેં

જબ સપનોં કે પંચ
ટૂટ જાતે હૈ,
તબ મંઝિલેં હમૈં
સપનોં તક પહૂંચાતી હૈ।

હમૈં હોંસલોં કો
બુલંદ રચના ચાહિર।
જબ હોંસલેં બૂલંદ હોગે
તબ મંઝિલે
અપને આપ મિલ જાતી હૈ।

કોટીયા કાજલ
બી.એ. સેમ-૪
સોસીયોલોજી

વ્હાલી વ્હાલી દીકરી મારી

(રાગ : કાનાને માખણ ભાવે રે ...)

ઢીંગલી જેવી દીકરી લાગે
પ્રેમનું છે એ વ્હેણ.
દીકરી એટલે સ્નેહની જાણે ... (૨)
વીટળાયેલી વેલ.
વ્હાલી ... વ્હાલી દીકરી મારી
લાગે મને પ્રાણથી પ્યારી.

હસતું એનું મુખડું જાણે
ખીલેલ ગુલાબનું ફૂલ
કાલી ઘેલી વાતો એની
મઘ ભરેલી હેલ
વ્હાલી ... વ્હાલી દીકરી મારી
લાગે મને પ્રાણથી પ્યારી.

આસમાની આંખો એની
વ્હાલ ભરેલા નેન
રડતી ત્યારે લાગે જાણે ... (૨)
વરસે બારે મેઘ.
વ્હાલી ... વ્હાલી દીકરી મારી
લાગે મને પ્રાણથી પ્યારી.

રાજકુમારી લાગતી એ તો
ઘર બનાવ્યુ રાજમહેલ
છમ-છમ કરતી ત્યારે ... (૨)
સૂરની રેલમછેલ
વ્હાલી ... વ્હાલી દીકરી મારી
લાગે મને પ્રાણથી પ્યારી.

જોષી પૂર્વી નટવરલાલ
બી.એ. સેમ-૪

અજનબી બની ગયો...

કુળ દીપક જે ઘરનો હું;
એ જ ઘરમાં આજ હું અજનબી બની ગયો.
લક્ષ્મીની અજબ છે કરામત જગમાં
તેના ભરમમાં ભરમાઈ ગયા છે સા
હું મારા જ ઘરમાં અજનબી બની ગયો
અભીમન્યુના સાત કોઠાને વીધવા સારા
'અહમ્'ના કોચલાને જ ના વીધી શકાયું
હું મારા જ ઘરમાં અજનબી બની ગયો
સંબંધોની આરપાર ધારીને જોયું તો
સ્વાર્થ અને ઇગોમાં પિંટાયેલા સૌ
હું મારા જ ઘરમાં અજનબી બની ગયો
મારું મારું કરીને ફરે છે સૌ
છતા ખાલી હાથે જ ફરે છે સદા સૌ
હું મારા જ ઘરમાં અજનબી બની ગયો

મોઢવાડીયા પૂજા આર.
બી.એ. સેમ - ૪

એક ખ્યાબ

ક્યાં ક્યાં જઈ શોધું હું તમને
કેમ કરીને પામું હું તમને
જ્યાં જ્યાં ચરણ તારા પડે
ત્યા ચૂમું હું પ્રેમથી
નથી ખબર એ રાહની
ક્યાં જઈશું આજથી ક્યાં ક્યાં ...
જ્યાં જ્યાં નયન મારા ફરે
ત્યાં રહું છું નામથી
કોને ખબર આ પંખથી
ક્યારે ઉડીશું શાનથી ક્યાં ક્યાં ...
જ્યાં જ્યાં જઈ શોધું તને
ત્યાં ત્યાં તું મળે છે પ્યારથી
નહોતી ખબર આ ખ્યાબથી
થઈ જઈશું એક પારથી ક્યાં ક્યાં

લેખક : કમલેશ ગોહેલ
સંપાદક : ખોખરી ભૂમિકા
બી.એ. સેમ - ૪ - ગુજરાતી

મા

ઘણું છે આપણી વચ્ચે અંતર પણ
દરેક પળમાં તું મારી સાથે છે.
જ્યારે જ્યારે હું ઉદાસ થાઉં છું ત્યારે
મને તારો અહેસાસ થાય છે.
કેટલી સારી છે મારી ભાગ્ય રેખા કે
તું મારા નસીબમાં છે.
તારો દરેક શબ્દ યાદ આવે છે
જ્યારે હું એકલી હોઉં છું.
તું ભગવાનની એવી રચના છે કે
જેમણે દરેક વ્યક્તિ માટે બનાવેલી છે.

પુરોહિત જસ્મીન એચ.
એસ. વાય. બી. કોમ. - આઈ. ટી.

કવિતા : સુખ - દુઃખ

એક દિવસ આનંદનો ઉગી જાય છે
હેયું હરખથી છલકાય છે.
પાનખરમાં વસંત આવી જાય છે.
ફૂલ વગર બગીચા ખીલી જાય છે
આવા આનંદનો અવસર આવી જાય છે
અતિ ત્યાગ કરો એ સૂત્ર સમજાય છે.
છતા મનડું અજાણ બની જાય છે.
એટલે જે લોકો કહી જાય છે કે
સુખમાં છલકાય નહિ દુઃખમાં રડાય નહિ
સુખ પછી દુઃખ અને દુઃખ પછી સુખ
એ જીવનનો નિત્યક્રમ બની જાય છે.

મોઢવાડીયા વનિતા કે
બી. એ. સેમ - ૪

વેળા આવી

ઊંચેરા આભમાં ઊડવાની વેળા આવી
સ્વપ્નોને સાકાર કરવાની વેળા આવી
ઘરની ચાર દીવાલોમાં રહેવાની માન્યતા છોડી
મુક્ત ગગનમાં વિહરવાની વેળા આવી
પાઇલટ, પોલીસ, સીપાહી, ડોક્ટર બનીને
રૂઢીગત વિચારો સામે લડવાની વેળા આવી
દીકરી સાપનો ભારો એવું માનનારા સમાજમાં
દીકરી દેખાડે સ્વર્ગનું દ્વાર કહેવડાવવાની
વેળા આવી
પુરૂષપ્રધાન સમાજ
એવું માનનારાના ભ્રમ તોડી
ખભે ખભા મિલાવવાની વેળા આવી
ઊંચેરા આભમાં ઊડવાની વેળા આવી
દીકરીના અસ્તિત્વ સામે ઉઠેલા સવાલોના
જવાબ દેવાની વેળા આવી

...
ગોઢાણિયા મહિલા કોલેજ, પોરબંદર

જિંદગી

કभी હંસતે હૂં છોડ દેતી હૈં યે જિંદગી ।
કभी રોતે હૂં છોડ દેતી હૈં યે જિંદગી ।
ન પૂર્ણ વિરામ સુખ મેં ...
ન પૂર્ણ વિરામ દુઃખ મેં ...
બસ જહાં દેખો વહાં ...
અલ્પ વિરામ છોડ દેતી હૈં જિંદગી
કોઈ નહીં દેગા સાથ તેરા યહાં ...
હર કોઈ યહાં સ્વુદ હી મેં મશગુલ હૈ
જિંદગી કા બસ એક અસુલ હૈ યહ ...
તુઝે ગીરના મી સ્વુદ હૈ ઓર સંભલના મી સ્વુદ હૈ
તું છોડ દે કોશિશે ઇન્સાનોં કો પહેચાનને કી ...
યહાં જરુરત કે હિસાબ સે સબ બદલતે હૈ નકાબ ।
અપને ગુનાહોં પર હરકોઈ
પર્દ ડાલકર કહેતા હૈ ...
જમાના અબ બદલ ગયા હૈ ।

અમી જી. થાનકી
ગોઢાણિયા મહિલા કોલેજ, પોરબંદર

જીંદગી જીવી જાણો

લાંબી સફરમાં જીંદગીના ઘણાં રૂપ જોયા છે.
તમે એકલા શાને રડો છો સાથીઓ તો અમેય ખોયા છે.
આપ કહો છો આમને શું દુઃખ છે. આ તો સદા હસે છે.
અરે આપ શું જાણો આ સ્મીતમા કેટલાં દુઃખ વસે છે.
મંજીલ સુધી ન પહોંચ્યા તમે એ વાતથી દુઃખી છો
અરે ચાલવા મળ્યો રસ્તો તમને તમે એટલા તો સુખી છો
આપને છે ફરીયાદ કે કોઈને તમારા વિશે સુખ્યુ નથી.
અરે અમને તો 'કેમ છો?' એટલુંય કોઈએ પૂત્તરું નથી.
જે થયું નથી એનો અફસોસ શાને કરો છો?
આ જીંદગી જીવવા માટે આમ રોજ રોજ શાને મરો છો??
આ દુનિયામાં સંપૂર્ણ સુખી તો કોઈ નથી.
એક આંખ તો બતાવો મને કે જે ક્યારેય રોઈ નથી.
બસ એટલું જ કહેવું છે કે જીંદગીની દરેક ક્ષણ દિલથી માણો
નસીબથી મળે છે જીંદગી તો એને જીવી જાણો.

ઓડેદરા કિંજલ એમ.
બી.એ. સેમ-૪

સ્મિત

બે અક્ષરોનો સુવાળો શબ્દ છુ સ્મિત
મહેમાનોને દિલથી આપકારે છે સ્મિત

અજાણ્યા સાથેનો પ્રથમ સંબંધ છે સ્મિત
પ્રેમનો અનોખો એકરાર છે સ્મિત

બાળકની અબોલી ભાષા છે સ્મિત
આત્મચતાનો અહેસાસ છે સ્મિત

પ્રેમની શરૂઆત છે સ્મિત
વગર બોલ્યે સંમતિનો ભાવ છે સ્મિત

મુખની સુંદરતા વધારે છે સ્મિત
દુઃખ છુપાવવાનો ઈલાજ છે સ્મિત
અને એટલે તો જગતમાં વખણાય છે સ્મિત

ઓડેટરા પુષ્પા વેજાભાઈ
બી.એ. સેમ - ૪

ધીરે - ધીરે

બનાયા હૈ મૈને યહ ઘર ધીરે - ધીરે
સ્વૂલે મેરે સ્વાબોં કે પર ધીરે - ધીરે
કિસીં કો ગીરાયા ન સ્વૂદ કો ઉછાલા
કટા જિંદગીં કા સફર ધીરે - ધીરે
જહાં આપ પહુંચે છલાંગે લગાકર
વહાં મૈંં મીં પહુંચા મગર ધીરે - ધીરે
પહાડોં કીં કોઈં ચુનૌતિ નહીંં થી
ઉઠાતા ગયા યુંહીં શીર ધીરે - ધીરે
ગિરા મૈંં કહીંં તો અકલે મૈંં રોયા
ગયા દર્દ સે ઘાવ ભર ધીરે - ધીરે
ન રોકર ન હંસકર કિસીં મૈંંં ડંડેલા
પિયા સ્વૂદ હીં અપના ઝહર ધીરે - ધીરે
મીલા ક્યા ન મુઝકોં એ દુનિયા તુમ્હારી
મુહબ્બત મિલીં હૈં મગર ધીરે - ધીરે

કવિ : શ્રી રામદાસ મિશ્ર
સંપાદન : ઓડેટરા શાંતિ વી.
બી. એ. સેમ - ૪ અંગ્રેજી

જિંદગી પાકી વેપારી નીકળી

જિંદગી તું પાકી વેપારી નીકળી
અમારે ખાતે મુશકેલીઓની ઉધારી નીકળી
ભરપાઈ કરતા રહ્યા અમે તકલીફોની
અમારા દિલની એવી ખુદારી નીકળી
ખડકલો કરતી રહી જિંદગી મુસિબતોનો
જયારે નસીબની ત્યારે જ નાદારી નીકળી
એકલા અટૂલા મહેસૂસ કર્યા
ખરેખર ખૂદને અમે
જયારે પડછાયાની પણ નાદારી નીકળી
ઠારવા માગતાતા અમે તકલીફો રૂપી આગને
પણ દરેક ક્ષણ એક ચીનગારી નીકળી
નીરર્થક જિંદગીના અર્થ અમે ત્યારે સમજ્યા
જયારે દુનિયામાં અમારા જ નામે
જન્મત શણગારી નીકળી

હેત્વી એ. ડોડીયા
એફ. વાય. બી. કોમ - સેમ. ૨

તું મીલા

મૈને તો ચારો તરફ દેસ્યા
હર તરફ તું મીલા
સૂરજ કિ કિરણોં મેં
ચાંદ કિ રોશની મેં ... તું મીલા
બહેતે પાની મેં
નદી કિ લહેરોં મેં ... તું મીલા
સ્વિલસ્વિલાતી મુશકાન મેં
નહ્નેંં ચહેરોં મેં ... તું મીલા
વવન કે ઝોંકો મેં
ફૂલોં કી મહેક મેં ... તું મીલા
મંદિર કી દીવાલોં મે
મસ્જિદ કે જાલી મેં ... તું મીલા
કિસીં કી શીકાયત મેં
કિસીં કી સ્વાઈશ` ... તું મીલા
હસ લીયે તો તું જૂગ જૂગ જીયા
જતાં દેસ્યા સુદા વાં તું મીલા

ઓડેટરા લીલુ રામભાઈ
ગોઢાણિયા મહિલા કોલેજ, પોરબંદર

बेटीयां

बेटी बनकर आयी हूं मा-बाप के जीवन में
बसेरा होग कल मेरा कीसी और के आंगन में ।

क्युं ये रीत भगवानने बनायी होगी
कहते आज नहीं तो कल तु परायी होगी ।

देकर जनम पाल पोषकर बडा किया
और वक्त आया तो उन्हीं हाथों से बिदा किया ।

बेटीयां इसे समझती है परिभाषा अपने जीवन की
बना देती है एक अभिलाषा एक अटूट बंधन की ।

क्युं रिश्ता हमारा इतना अटूट होता है
क्या यही हम बेटियों का नसीब होता है ।

केशपाला प्रिती इरशनभाई
ऐस. पाय. बी.ऐ. सेम - ४

बस एक खाब

वो चांद जैसा शांत था
और सूरज जैसा तेज भी
वो सुखा रेगीस्तान था
और बारीश की एक बूंद भी
आसान नहीं था उसे हर हद से समझना
खामोशी में उसके अलफाझ छूपे थे
लिखी थी कई अनकही बातें उसमें
फिर भी था वो जैसे कोरे पन्नों की किताब
खुशीयों के खाबों में वो
हररोज दस्तक देता था
फिर भी वाकेफ था वो हरएक गम से
वो खिलता हुआ सबेरा था
और ढलती हुई शाम भी
दुनिया से वो अन्जान था और
और दुनिया की भीड का महेमान भी ।

जोषी पूनम ऐम
टी. पाय. बी. ऐ. (अंत्रेज)

मेरे प्यारे माता-पिता

संसार सागर है अगर तो माता-पिता नाव है ।
जिसने करी सेवा, उसका बेडा पार है ॥
जिन्होंने दुखायी आत्मा, वो डूबते मझधार है ।
माता-पिता-परमात्मा, मिलते न बारम्बार है ॥
तुम भूलना सब कुछ मगर, मां-बाप को मत भूलना ।
करजा बडा मां-बाप का, सीर पर चढा मत भूलना ॥
मुखडा तुम्हारा देखने, बहुत पूजे देवी देवता ।
जन्मे तो सब हर्षित हूए, ईस बात को मत भूलना ॥
थाली बजा, खुशियां मना एकत्र सब को कर लिया ।
घर घर सबके लड्डु बंटाये स्नेह यह मत भूलना ॥
माता के कपडे कीमती, मल-मूत्र से मैले किये ।
धो-पोछकर छाती लगाया, प्यार यह मत भूलना ॥
शर्दी की ठंडी रात में, बिस्तर सभी गीले किये ।
तब साफ कर सुखे सुलाया, वह घडी मत भूलना ॥

गोस्वामी राधा किशोरगीरी
बी.ऐ. सेम-४ समाजशास्त्र

अेषण

योरी लीघी छे जुशु गुलाबनी
हर हिलमां मारे महेकपुं छे.
योरी लीघुं छे स्मीत परोढनुं
जन जनमां मारे पथरापुं छे
सागरना भोजानी जेम
गिर्माना हिलोणथी
हर हैयामां मारे छलडापुं छे
मधना कटोराने जलमां भरी टप
जुपनने मधुर बनापुं छे.
रोको ना पालयने डांटा बीछापी
अने सृष्टिनी सरगममां नायपुं छे.
अन्यत्र नथी कयांथे वास प्रभुनो
अने प्रेमना आयनामां टेजापुं छे.

ओडेटरा नेहल दुदाभाई
ऐस. पाय. बी. ऐ. (अंत्रेज)

સ્વપ્ન

એક રાત્રે સ્વપ્ન જોયું.....
પરમ પિતા સાથે
હું દરિયાકિનારે ચાલી હતી.
કાળા ઘબ આકાશ પર
મારા જીવનના એક પછી એક પ્રસંગો
ચમકતા જતા હતા
દરેક દૃશ્ય પછી હું જોતી
એક રેતાળ પટ
અને તેના પર બે જોડી પગલા....
એક મારા એક પરમ પિતાના
જયારે જીવનનું દ્વંશ્ય
મારી આંખો સામે ચમક્યું
મે જોયું કે રેતાળ પટ પર
ફક્ત એક જ જોડી પદચિહ્નો હતા.
હું એટલી હતાશ થઈ દુઃખી થઈ
આટલી પીડા જીવનમાં
ક્યારેય નથી થઈ મને
તુટતા અવાજે મે પરમ પિતાને પુછ્યું
હે પિતા તમને અનુસરવાનું નક્કી કર્યું
ત્યારે તમે કહ્યું તું
બેટા હું તારી સાથે જ રહીશ
તને સંભાળીશ
પણ જીવનની સોથી મુશ્કેલ ક્ષણો
હું એક જોડી પગલાના નિશાન જોઉં છું
મને સમજાતું નથી
જયારે
મને તમારી ખરેખર જરૂરી છે.
ત્યારે
તમે મને શા માટે છોડી ગયા છો?
પરમ પિતાનો હુંફાળો સ્વર
મારા કાનમાં ગુંજ્યો
પરિક્ષા સેહેલી હોય કે આકરી
હું ક્યારેય તને છોડીશ નહીં
જયારે પદચિહ્નોની
એક જોડી તને દેખાય
સમજી લેજે કે
હું તને ઉચકીને ચાલ્યો છું.

દાવડા કાલિન્ટી જે.
બી.બી.એ. સેમ-૨ 'બી'

My Pride MY India

My pride, my India
Where we live together,
Celebrate different festivals
Follow our culture
And respect other cultures.
Where festival are full of light,
Make our night
Day like bright
Where colour are spread
On body but colour the souls
Forgetting all differences as whole.
Where everyday life
Is dedicated for family,
People rare reason
To come home happily,
My Pride, My India
Where we have variety,
In taste, colour, caste
In weather, worship and culture.
My Pride, My India
Unity in diversity

દત્તા કિશન બી.
બી.બી.એ. સેમ-૪ બી

Shine

Life is something we all share,
Just like oxygen, in the air.
The way we live it, is up to us,
With a negative or a positive attitude.
Life is something, we should cherish,
we never know, when we'll perish.
Live each and every single day,
smell the flowers, stop and play.
Life is something, we've been blessed,
Choice is yours, choose your quest.
Follow your passions, and you'll be fine,
with the right attitude, you will shine.

મોકરીયા મીતલ, સોમૈયા કિરણ
એફ. વાય. બી. કોમ. : સેમ - ૨

વિશ્વાસ

લોકો કહે છે કે, તારામાં રાખ વિશ્વાસ,
મંઝીલ મળી રહેશે કદી ન છોડ તેની આસ.
નિરંતર થતા પ્રયત્નો તોડવાને મારો વિશ્વાસ,
કેમ કરીને હું રાખું મારામાં વિશ્વાસ ?
આ જગતમાં લાભું જીવવાનો છે મારામાં ઉલ્લાસ
પણ ડર છે મને એ વાતનો કે ક્યાંક છોડી ન
દઉં હુ આસ !
સુખ અને દુઃખ એ બે બાજુ છે આ જગતની
બંને બાજુ ને જીવી લેવાનો છે, મારામાં વિશ્વાસ !
પ્રાર્થના એ જ પ્રભુને નિરંતર રહેલી કે ,
તને પામવાની છે મારામાં પ્યાસ
આ પ્યાસને છીપાવાનો છે મારામાં વિશ્વાસ,
બસ, એક જ ડર છે મારા મનને કે,
તે પહેલા ઊડી ન જાય મારો શ્વાસ !

વાજા મનિષા એ.
બી.એડ્. કોમર્સ મેથડ

હવે જીંદગી તું નથી આજ મારી

આંખાના નીરની સમા આજ આવી,
કહે જીંદગી આ આંખા ને મારી,
હવે જીંદગી તુંનથી આજ મારી (ર)
નિરમલ નિરને એ નીરખી જવાની,
કેવું જીંદગી તું જીવન જીવવાની,
હવે જીંદગી તું નથી આજ મારી (ર)
સૂરજના કિરણો કહે આજ મુજને.
હું તો રહું પણ ના તુજ પર સમું હું
હું તો રહું છું.....આ જીંદગીને મારી
હવે જીંદગી તું નથી..... આજ મારી (ર)
છુપ્યા છે જીવનના મોહક વહેણો
છુપ્યા છે જીવનનો સાથ એ સઘળો
રહીને અડીખમ આ જીંદગી સવારી
હવે જીંદગી તું નથી..... આજ મારી (ર)
આંખાના નીરની સમા આજ આવી,
કહે જીંદગી આ આંખા ને મારી, આ આંખો મારી (ર)

ઓડેટરા ભાવેશ કરશનભાઈ
બી.એડ્. સાયન્સ મેથડ

તને ફાવશે ?

હે કૃષ્ણ તું ફરી આ લોકમાં આવે તો તને ફાવશે ?
સતયુગ અને દ્વાપરમાં રહેનારા કળયુગમાં રહેવું કેમ ફાવશે ?
સ્તીલ અને ટેકલોનની વચ્ચે કંસાની થાયડીમાં દૂધ કોણ પાશે?
જ્યાં પીઝા અને બર્ગર જ વહેવાય ત્યાં માખણને ઢેબરું કોણ
આપશે ?
આ વાહનોના ટ્રાફિક-જામની વચ્ચે ગાયો તું કેમ ચરાવશે ?
આ ક્રિસમસ-ટ્રીના જંગલની વચ્ચે કઈનવૃક્ષ આંખે કેમ આપશે ?
આ પોપ-મ્યુઝિકની ઘમલ વચ્ચે વાસંતી તું કેમ વગાડશે ?
જ્યાં રિમિક્સે ટોટ મૂકે ત્યાં રાસલીલા તું કેમ રચાવશે ?
આ લાઈન અને દાઉદીની હારમાળામાં મામા કંસ ક્યાં ઠેકાણે ?
આ આતંકવાદીઓના આતંક વચ્ચે મિત્રોની યાદ સતાવશે ?
હે કૃષ્ણ તું આવે તો ઘમા-સુદામાની ટોળી સાથે લાવશે ?
બસ, તો એક જ અરજ મારી જયનું નામ તેમાં ટંકજે

પંડયા જય ઉષાકાંતભાઈ
બી.એડ્. સાયન્સ મેથડ

આ દુનિયામાં

દીકરી તું ભલે આપ આ દુનિયામાં
પણ જો જે તારું કોઈ નથી આ દુનિયામાં
મા-બાપનું સ્વપ્ન ખૂંડે તુ આ દુનિયામાં
પણ તારી સાથે લડવાવાળું કોઈ નથી આ દુનિયામાં
ગુરુ જનોનું નામ રેશન કરજે તું આ દુનિયામાં
પણ તારું નામ રેશન કરવામાં કોઈ તારી સાથે નથી આ દુનિયામાં
માતૃસ્થાનું નામ આગળ વધારજે તું આ દુનિયામાં
પણ તેવું સારું કાર્ય કરવાની હિંમત નથી કોઈ બીજાની આ દુનિયામાં
વહાલનો દરિયો બની તું રહેજે આ દુનિયામાં
ત્યારે તારી સાથે સરખામણી કરવાવાળું કોઈ નહિ હોય આ દુનિયામાં
મન રાખી ભવિષ્યમાં તું આગળ વધજે આ દુનિયામાં
તારી હોડ કરવાવાળું બીજું કોઈ નહિ હોય આ દુનિયામાં
ત્રેમ પરસાવજે સહું પર તું આ દુનિયામાં
ત્યારે તારું અપમાન કરવાવાળું કોઈ નહિ હોય આ દુનિયામાં

ખૂંટી જયશ્રી કરશનભાઈ
બી.એડ્. કોમર્સ મેથડ

FRIENDSHIP

Oh what joy it is
 To have a friend like you
 For giving me strength
 The way you do...
 For lifting me up
 When I am feeling down
 And putting a smile on my face
 When I am wearing a frown

Thanks for being there
 And helping me grow
 Your friendship means a lot
 This I'd like you to know.

By Atara Nancy R.
 (F.Y.B.Com.)

THANK YOU

Some people go that extra mile
 To stop and help a friend
 Even when the going gets tough
 You are always there to lend a
 helping hand.

You have always been there for me
 In good times and in bad
 You have been someone I could
 count on

The best friend I ever had.
 Today I want to thank you
 For all the time you have given me
 To tell you I treasure our friendship
 And that you mean the world to me
 Thank you

By Nandaniya Daxa P.

૧૫ ધર્મિ-૬ સપ્ટેમ્બર, સોમવાર, તા. ૨૨-૨-૨૦૧૬

પોરબંદરમા સાયકલોથોન-વોડાયલોતમાં ૧૫૦૦ લોકો જોડાયા

શહેરને સ્વચ્છ રાખવા આગેવાનોએ અપીલ કરી: ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા

પોરબંદરમાં શહેરના આગેવાનોએ આગેવાનોને અપીલ કરી ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા. સાયકલોથોન અને વોડાયલોતની રેલીમાં ૧૫૦૦ જેટલા લોકો જોડાયા. શહેરને સ્વચ્છ રાખવા આગેવાનોએ અપીલ કરી. ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા.

પોરબંદર શહેરના આગેવાનોએ આગેવાનોને અપીલ કરી ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા. સાયકલોથોન અને વોડાયલોતની રેલીમાં ૧૫૦૦ જેટલા લોકો જોડાયા. શહેરને સ્વચ્છ રાખવા આગેવાનોએ અપીલ કરી. ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા.

પોરબંદર શહેરના આગેવાનોએ આગેવાનોને અપીલ કરી ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા. સાયકલોથોન અને વોડાયલોતની રેલીમાં ૧૫૦૦ જેટલા લોકો જોડાયા. શહેરને સ્વચ્છ રાખવા આગેવાનોએ અપીલ કરી. ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા.

પોરબંદર શહેરના આગેવાનોએ આગેવાનોને અપીલ કરી ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા. સાયકલોથોન અને વોડાયલોતની રેલીમાં ૧૫૦૦ જેટલા લોકો જોડાયા. શહેરને સ્વચ્છ રાખવા આગેવાનોએ અપીલ કરી. ચોપાટીએ લોકો ઉમટી પડ્યા.

તુલનાત્મક અધ્યયન
પ્રાચીન અને અર્વાચીન શિક્ષણ : એક તુલનાત્મક અભ્યાસ
આલેખન અને રજૂઆત : મોઢા રિઘ્ધી નાથાભાઇ
માર્ગદર્શન : ડો. ઇલાબહેન થાનકી

શિક્ષણ એટલે શું? :-

“શિક્ષણ એટલે તમારા મગજમાં ભરવામાં આવેલી આખી જિંદગી સુધી પરચા પિના પડી રહીને તોફાન મચાવતી માહિતીનો ઢગલો નહિ.” પણ,

“શિક્ષણ તમને જીવનમાં આવનારા સંજોગો સામે લડવાની અને સારા-નરસાનો ભેદ પરખવાની તમારી શક્તિઓને ઉજાગર કરવા સમર્થતા અર્પે છે.”

“શિક્ષણ એટલે માત્ર શબ્દોનું ભંડોળ ભેગું કરવું તે નહીં પરંતુ બુદ્ધિશક્તિનો વિકાસ અથવા વધારે સાચા અર્થમાં કહીએ તો વ્યક્તિની કુશળતા પૂર્વકની ઇચ્છાશક્તિનો ઉપયોગ કરવાની તાલીમ.”

તુલનાત્મક અધ્યયન એટલે શું? :-

તુલનાત્મક અધ્યયન એટલે કોઈ બે કે વધુ વ્યક્તિ, સમાજ, પ્રથા, રૂઢિ, પદ્ધતિ વગેરેની સરખામણી કરીને કરવામાં આવતા અભ્યાસ. આ તુલનાત્મક અભ્યાસને અંતે શું સારું અને શું નબળું તે અંગે જાણકારી મળે છે. અને સારી બાબતો પ્રભાવી બને તે પ્રમાણે આયોજન કરી સમાજને વધુ સમૃદ્ધ અને સફર બનાવી શકાય છે. રચનાત્મક અને હકારાત્મક સુધાર લાવી શકાય છે.

પ્રાચીન શિક્ષણ અને આધુનિક શિક્ષણ - ફાયદા અને મર્યાદાઓના માધ્યમથી એક તુલનાત્મક અધ્યયન :-

૧) પ્રાચીન શિક્ષણના ફાયદા :-

૧. ચોક્કસ કુટુંબ પ્રથાના વ્યક્તિઓ ચોક્કસ વ્યવસાયનું જ શિક્ષણ લેતા જેથી પેઢી દર પેઢી વ્યવસાય વારસો જળવાઈ રહેતો.
૨. અભ્યાસ માટેના ઋષિકુળ વગેરે ઘરથી દૂર હોવાથી વ્યાવહારિક અડચણો અભ્યાસને અસર કરતી નહીં.
૩. ઋષિકુળ વગેરે જંગલોમાં ચાલતા હોવાથી કુદરતી માહોલમાં ભણવાની એક અનેર મજા હતી.
૪. વાસ્તવિક, પ્રાયોગિક જ્ઞાન માણસને વ્યવસાય-કુશળ બનાવતું અને રૂઢિઓ માનવ જાતમાં સંસ્કારોને જાળવી રાખવામાં મદદરૂપ થતી.
૫. વડીલો અને સમાજ પ્રત્યે આદરની ભાવના કેળવવાતી અને ધર્મ પરાચણતાને પ્રાધાન્ય આપી સર્વોચ્ચ નાગરિકનું નિર્માણ થતું.

૨) પ્રાચીન શિક્ષણની મર્યાદાઓ :-

૧. સમાજથી દૂર રહીને સમાજનું જ્ઞાન લેવાનું રહેતું આ બાબત એક તરફ વ્યવહારિક અડચણોથી મુક્ત હોવાને કારણે એક રીતે ફાયદાકારક હતી તો બીજી તરફ આ જ બાબતની એક મર્યાદા એ હતી કે સામાજિક-વ્યવહારિક જ્ઞાન માટે મોટા ભાગે અનુમાનો અને વાર્તાઓ પર આધીન રહેવું પડતું.
૨. ગુરૂઓ એટલે કે પિદ્ધાનોની સંખ્યા ખૂબ જ ઓછી હતી. સારા અને સાચા ગુરૂ મળે તો બેડો પાર. પણ આવા જ્ઞાની અને મહાન ગુરૂ મેળવવા માટે ઘણીવાર વન-વન, જંગલ-જંગલ ભટકવું પડતું.
૩. કોઈ એક સ્વીકારેલા ગુરૂની વાત ન સમજાય તો પણ અન્ય ગુરૂની સલાહ લઈ શકાતી નહીં. એટલે કે વાડાબંધીની પાબંદી હતી.
૪. વૈજ્ઞાનિક તથ્યો નહીં પણ શાસ્ત્રોનો આધાર લેવામાં આવતો. જો કોઈ પિદ્ધાન આ શાસ્ત્રો ભણાવે તો તેમાં સારી અને સાચી બાબતો ખૂબ સરળ સચોટ અને વ્યવસ્થિત રીતે ભણાવા મળતી. પરંતુ
૫. આ શાસ્ત્રો મોટેભાગે મૌખિક રીતે જ ભણાવવામાં આવતા તેથી ઘણી બધી બાબતોમાં ગુરૂઓ-ગુરૂઓ વચ્ચે મતભેદો અને વ્યક્તિગત મર્યાદાઓ શાસ્ત્રોની ગુણવત્તાને અસર કરતી.

આધુનિક શિક્ષણના ફાયદા :-

૧. આજનું શિક્ષણ સમાજથી દૂર રહીને નહીં પણ સમાજમાં રહીને થતું હોવાથી શૈક્ષણિક પ્રગતિ સાથે વ્યવાહાર કુશળતા સાહજિક બને છે.
૨. આધુનિક શિક્ષણ પૂરાતન શિક્ષણની સરખામણીમાં સહજ અને સાદ્ય છે. એટલું જ નહીં પણ આજે ગુરૂ જે કહે તે સ્વકારી લેવાની વાત નથી. આજનો આધુનિક સમાજ શિક્ષિત બન્યો છે. તેને સારા નરસાની ખબર છે. સાચું શું એ ખોટું શું? તે માણસ સમજી શકે છે.
૩. જ્યારે આજના શિક્ષણમાં વાહાબંધીની પાબંદી રહી નથી. તેથી વિદ્યાર્થી કોઈપણ વિદ્વાન પાસેથી જ્ઞાન મેળવી શકે છે. આથી કોઈને કોઈ - એકાદ વ્યક્તિ તો એવી મળે જ કે શિખનારને સંતોષ થાય, આપવામાં આવેલી સમજણ ગળે ઉતરે તથા આ જ્ઞાનનો યોગ્ય જગ્યાએ - યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કેમ થઈ શકે તે જ્ઞાન આપી શકે. આમ જ્ઞાન મેળવવું કઠીન નથી અને તેમાંયે ઈન્ટરનેટની શોધ જ્ઞાનપીપાસુઓ માટે વરદાન સમાન બની છે. આથી સારું અને સાચું જ્ઞાન મેળવવું કઠીન નથી રહ્યું.
૪. આજના ટકોનલોજીના યુગમાં વિદ્યાર્થી અને શિક્ષક પોતે રજૂ કરવાની માહિતી સુવ્યવસ્થિત રીતે તેયાર કરી રજૂ કરી શકે છે. અને એકવાર લખેલું લખાણ વરસો બાદ પણ એજ સ્થિતિમાં જાળવી શકે છે. આથી સ્મૃતિશક્તિને વધુ પડતુ તાણ આપવુ પડતુ નથી.
૫. આજના આધુનિક યુગમાં જાતિ કે વર્ણપ્રથા નથી તેથી વ્યક્તિ પોતાની આવડત મુજબ શિક્ષણ મેળવી પોતાનું વ્યવસાય ક્ષેત્ર જાતે પસંદ કરી શકે છે.

આધુનિક શિક્ષણની મર્યાદાઓ:

૧. શિક્ષણ ક્ષેત્રો ખૂબ જ પિક્કસ્યા છે. જેથી વિદ્યાર્થી કક્ષાએ ભવિષ્ય નક્કી કરવામાં બાળકોને અને તમેના વાલીને પણ ક્ષેત્ર પસંદગીમાં ખૂબ જ મુશ્કેલી પડે છે.
૨. વસ્તી પિક્કેટની સામે રોજગારીનું પ્રમાણ ઘટતું જાય છે. વળી, રોજગારી માટે રોજ નવા નવા નિયમો અને જ્ઞાન-સીમાઓનું બદલાતું જતું માળખું મેળવેલ શિક્ષણ કેટલું વ્યાજબી તે અંગે સવાલો ઉભા કરે છે.
૩. ઈન્ટરનેટ આજે 'જંક ચાર્ડ' જેવું બની ગયું છે. સારી માહિતીની સામે અયોગ્ય માહિતીનું પ્રમાણ ખૂબ જ વધારે છે. તેથી સારી અને સારી માહિતી મેળવવી એ કચરાના ગંજમાંથી એક સોય શોધવા જેટલું કપરું બની રહ્યું છે.
૪. શિક્ષણ મેળવ્યા પછી રસ-રૂચિના ક્ષેત્રમાં રોજગારી મળશે જ કે કેમ તે વાતની કોઈ ખાતરી (એટલે કે ગેરંટી) હોતી નથી.
૫. આજે આધુનિક યુગનો વિદ્યાર્થી ખૂબ ભણ્યો હોવા છતાં પોતાના નિર્ણયો જાતે લઈ શકતો નથી તો બીજી તરફ અપેક્ષાઓના પ્રમાણમાં ધારી પ્રગતિ કરવી ખૂબ જ કઠીન છે. આને પરિણામે આજના શિક્ષિત યુવાનો જીવન વ્યર્થ ગયું હોય તેવું માની બેસે છે.

પ્રાચીન અને અર્વાચીન શિક્ષણ વ્યવસ્થા પેઢી આપકાર્ય અને અનુકરણીય બાબતો :-

૧. પહેલાના શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થીઓમાં સ્થિરતા, ધૈર્ય અને આત્મવિશ્વાસ જોવા મળતા જે આધુનિક યુગના વિદ્યાર્થીઓ માટે અનુકરણીય છે.
૨. આજનો વિદ્યાર્થી પોતાના ભણતરની પ્રગતિ માટે ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરી સ્માર્ટવર્કને અપનાવે છે જે આપકાર્ય છે.
૩. પ્રાચીન સમયમાં જે વાસ્તવિક, પ્રયોગિક જ્ઞાન માણસને વ્યવસાયકુશળ બનાવતું તે આજના સમયમાં પણ ટકનોલોજીના સહયોગથી વધુ સમૃદ્ધ બન્યું છે જે આપકાર્ય છે. તો પ્રચીન શિક્ષણમાં પ્રસ્થાપિત રૂઢિઓનું પાલન, માનવ સમાજમાં સુસંસ્કારોને જાળવી રાખવામાં મદદરૂપ થતું તે આજે પણ અનુકરણીય છે.
૪. આજના આધુનિક શિક્ષણમાં કોઈ જાતિ કે વર્ણપ્રથા નથી જેથી સૌ પોતાની આવડત મુજબ શિક્ષણ મેળવી શકે છે જે આપકાર્ય છે.
૫. પ્રાચીન શિક્ષણમાં ઘણાંખરાં શાસ્ત્રો આજની જેમ ગ્રંથસ્થ નહોતા. એટલે કે લખાયેલું સાહિત્ય ખૂબ જ જૂજ હતું. આજના સમયમાં આવી કોઈ મર્યાદા નથી. વળી ઈલેક્ટ્રોનિક્સ માધ્યમો આ માહિતના પ્રચાર-પ્રસાર માટે ઘણી સુવિધાઓ પૂરી પાડે છે. જે આપકાર્ય અને અનુકરણીય છે.

ટૂંકમાં,

પહેલાના જમાનાની મર્યાદાને વર્ણવતા એક કિસ્સામાં એકલવ્યને શિક્ષણ મેળવવાની પ્રબળ ઇચ્છા હતી પણ જાતિ અને વર્ણપ્રધાને કારણે તે આશ્રમમાં શિક્ષણ ન મેળવી શક્યો. આમ છતાં તેને શિક્ષણ મેળવવાની તીવ્ર ઇચ્છાશક્તિ હોવાથી સ્વયં - જાતે જ ધનુર્વિદ્યા શીખ્યો અને કર્ણ તથા અર્જુનથી પણ આગળ નીકળ્યો.

તો આજે આધુનિક શિક્ષણયુગમાંયે ઘણાં બધા વિદ્યાર્થીઓ એવા છે કે જેને શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની તીવ્ર ઇચ્છા છે. પરંતુ તેઓ નાણાં ખર્ચી શકતાં નથી. અને આમ છતાં પોતાની કારબંધિયતથી ટોપ ઉપર પહોંચી શકે છે. તેઓને કોઈ સીમા રોકી શકતી નથી અને તેઓ આધુનિક યુગના એકલવ્ય સિદ્ધ થાય છે.

સારાંશ :-

આ અધ્યયનના સારાંશ કે ફલશ્રુતિ સ્વરૂપે અહીં એવું ફલિત થાય છે કે,

“જે-તે સમયની શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાઓ જે-તે સમય અને માહોલ પ્રમાણે બરાબર જ હતી અને આજની શિક્ષણ પ્રણાલી પણ વ્યવસ્થિત જ છે. સભ્યતા સાથે આ પ્રણાલીને સમ્માન આપીને જો કામ કરવામાં આવે તો તમારો વિકાસ નિશ્ચિત જ છે.”

ગુજરાતીમાં કહેવત છે

“જેવી દષ્ટિ તેવી સૃષ્ટિ.”

અને સંત કબીર પણ કંઈક આવી જ વાત થોડા જુદા ભાવથી કરે છે.
તે કહે છે,

“સાઘુ એસા ચાહિએ જેસા સૂપ સુહાય,
સાર સાર કો ગ્રહી લીયે, થોથા દેય ઉડાઈ”

સંદર્ભ :-

મેગેઝીન : શિક્ષણ સુધા
પ્રકાશન : ગીતા હિંગોળ - રાજકોટ
અંક : ઓક્ટોબર-નવેમ્બર, ૨૦૧૫ પાના નંબર ૨૬

પુસ્તક : ખોજ
પ્રકાશન : ડો. વી. આર. ગોઢાણિયા કોલેજ, પોરબંદર
પાના નંબર : ૧૧૧ - ૧૧૨

પુસ્તક : સ્વામી વિવેકાનંદ - વિદ્યાર્થીને સંદેશ
પ્રકાશન : મુખ્ય સચિવ રામકૃષ્ણ ચક્ર અને રામકૃષ્ણ મિશન,
બેલૂર મઠ, પશ્ચિમ બંગાળ, ભારત
પાના નંબર : ૭૦ - ૭૧

પુસ્તક : શિક્ષા કા સમાજશાસ્ત્ર
લેખક : શાદા તિવારી
પ્રકાશન : અર્જુન પબ્લિશિંગ હાઉસ - નઈ દિલ્લી
પાના નંબર : ૮૫ - ૮૬

વેબસાઈટલ તારીખ : “Education in Ancient and Modern Times”
: ૨૫-૦૨-૨૦૧૬